

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 242/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. R. M., Ž., zastúpeného ustanoveným advokátom Mgr. L. K., Advokátska kancelária, Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a nečinnosťou Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1399/1998 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. R. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Ing. R. M. náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2010 doručená sťažnosť Ing. R. M., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním ustanoveného advokáta z 10. augusta 2010, ktorou namieta porušenie svojho základného

práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a nečinnosťou Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1399/1998.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa obrátil so žalobou „o zaplatenie peňažnej sumy“ na okresný súd 20. mája 1998. Predmetné konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1399/1998 a sťažovateľ v ňom vystupuje v procesnej pozícii navrhovateľa.

Sťažovateľ uviedol, že „*prvé pojednávanie v tomto spore bolo vytýčené na deň 29.3.2001. Medzičasom sťažovateľ súbežne podal žalobu o neplatnosť právnych úkonov. Vzhľadom na súvisiaci predmet oboch sporov sťažovateľ dňa 16.2.2001 navrhol prerušiť konanie v spore o zaplatenie peňažnej sumy, keďže v prípade úspechu v spore o neplatnosť právnych úkonov by sa svojho nároku na zaplatenie vzdal. Súd konanie prerušil uznesením zo dňa 4.5.2001. Uvedené rozhodnutie o prerušení konania bolo Krajským súdom Žilina zrušené uznesením zo dňa 31.1.2002, ktoré bolo sťažovateľovi doručené Okresným súdom Žilina až 14.9.2006. Druhé pojednávanie v spore o zaplatenie peňažnej sumy bolo nariadené na deň 8.12.2006, teda takmer 8 rokov po podaní žaloby. Pojednávanie bolo odročené bez vynesenia rozhodnutia na deň 26.1.2007. Uvedené pojednávanie bolo opäť odročené bez vynesenia rozhodnutia vo veci samej. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na deň 16.2.2009, na ktorom súd žalobu zamietol, pričom zamietajúci rozsudok bol sťažovateľovi doručený 20.7.2009. Proti rozsudku bolo podané odvolanie.*

Z týchto skutočností vyplýva, že konanie o nároku sťažovateľa trvá už 12 rokov. Sťažovateľ tvrdí, že predmet sporu je po právnej i skutkovej stránke pomerne jednoduchý a teda že vo veci bolo možné rozhodnúť po vykonaní dokazovania najneskôr v priebehu niekoľkých mesiacov od podania žaloby. Sťažovateľ sám nijakým spôsobom neprispel k prieťahom.

Sťažovateľ je toho názoru, že vzhľadom na dĺžku konania je bezpredmetné podať sťažnosť predsedovi súdu podľa ustanovenia § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže už v súčasnosti možno konštatovať neúmernú dĺžku konania, najmä vzhľadom na jednoduchý predmet sporu.“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal po meritórnom prerokovaní jeho sťažnosti tento nález:

„1. Základné právo Ing. R. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48, ods. 2. Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní pod sp. zn. 7C/1399/98 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. R. M. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo sume 7 705.- eur, ktoré je Okresný súd Žilina Ing. R. M. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ sa obrátil na okresný súd so žalobou o zaplatenie sumy 252 390 Sk z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorý odôvodnil zhodnotením spoluvlastníckych podielov odporcov. Odporcami v napadnutom konaní boli jeho sestry ako spoluvlastníčky spoločnej nehnuteľnosti. Odporcovia v rámci napadnutého konania uplatnili svoje práva proti sťažovateľovi vzájomným návrhom.

Sťažovateľ teda namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1399/1998. V sťažnosti uviedol, že *„konanie o nároku sťažovateľa trvá už 12 rokov“*.

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil tieto skutočnosti podstatné pre posúdenie sťažnosti:

Okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom 18. júna 2009. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie iba odporcovia. Podaným odvolaním napádali výrok rozsudku, ktorým bol ich vzájomný návrh proti navrhovateľovi zamietnutý, ako i výrok, ktorým žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov konania. Výroky rozsudku, ktorým sa sťažovateľ domáhal svojho *„nároku“*, neboli odvolaním napadnuté a nadobudli právoplatnosť 5. augusta 2009. Krajský súd v Žiline o podanom odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 6 Co 342/2009 z 31. marca 2010, ktorým zrušil výrok o zamietnutí vzájomného návrhu odporcov a výrok o trovách konania. Súdny spis bol doručený okresnému súdu 4. mája 2010 spolu s uznesením Krajského súdu v Žiline. Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda postup a nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní. Z uvedeného vyplýva, že konanie bolo v tej časti, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ domáhal rozhodnutia okresného súdu, právoplatne skončené 5. augusta 2009.

K sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v označenom konaní ústavný súd aj v danom prípade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03), podľa ktorej sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

Ústavný súd pripúšťa, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1399/1998 nie je právoplatne skončené, avšak zároveň dodáva, že konanie v súčasnosti prebieha už len v tej časti, ktorú iniciovali odporcovia a v ktorej sťažovateľ vystupuje v procesnej pozícii žalovaného, a nie žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že právna neistota sťažovateľa spočívajúca v tom, že okresný súd neprerokoval jeho vec bez zbytočných prietáhov, už netrvá a jeho vec právoplatne skončila 5. augusta 2009.

Sťažovateľova sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 12. februára 2010, teda zjavne s väčším časovým odstupom od nastolenia právnej istoty sťažovateľa v jeho právnej veci. V čase rozhodovania ústavného súdu už porušovanie označeného základného práva netrvalo a konanie o podanej sťažnosti v tejto časti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej namieta sťažovateľ zbytočné prietahy v predmetnom konaní v období, keď okresný súd koná už iba o protinávrhu sťažovateľových odporcov, ústavný súd tiež vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, aj keď z iných dôvodov.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť (tiež) vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd konštatuje, že hoci zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov nevyžaduje osobitné procesné rozhodnutie na pripustenie protinávrhu, okresný súd v napadnutom konaní tento protinávrh odporcov pripustil uznesením na pojednávaní konanom 20. apríla 2009. Prípadná právna neistota sťažovateľa vo vzťahu k tomuto návrhu odporcov sa preto stala relevantnou až momentom pripustenia takéhoto návrhu odporcov. V čase od 30. septembra 2009 do 5. mája 2010 bol súdny spis sp. zn. 7 C 1399/1998 na Krajskom súde v Žiline z dôvodu rozhodovania o podanom odvolaní. Ústavný súd poznamenáva, že dobu, počas ktorej sa spis z dôvodu odvolania nachádzal na Krajskom súde v Žiline (viac ako sedem mesiacov) a ktorej dĺžku, resp. trvanie nemohol okresný súd ovplyvniť, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

Vzhľadom na dĺžku konania o tomto protinávrhu odporcov, ktorý okresný súd vyhodnotil ako vzájomný návrh, ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania o protinávrhu (približne 9 mesiacov do tohto rozhodnutia) odporcov nedosahuje takú intenzitu porušenia označeného základného práva sťažovateľa, ktorá je potrebná na jeho vyslovenie. Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. Ústavný súd v priebehu konania uznesením č. k. III. ÚS 242/2010-10 z 22. júna 2010 ustanovil sťažovateľovi na základe jeho žiadosti za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta Mgr. Ľ. K., ktorý s ustanovením súhlasil a na základe výzvy ústavného súdu doplnil sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 17. augusta 2010. Právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy právneho zastúpenia v sume 254,88 €.

Ústavný súd prerokoval návrh sťažovateľa na priznanie trov konania na neverejnom zasadnutí a dospel k záveru, že je neopodstatnený. Trovy konania vzniknuté účastníkovi konania v konaní pred ústavným súdom upravuje osobitne ustanovenie § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého platí zásada, že účastník uhradza trovy konania zo svojho. V § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ustanovená výnimka z tejto zásady, podľa ktorej ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi jeho trovy.

Ústavný súd v prvom rade zistil, že podanie ustanoveného advokáta, ktorým doplnil sťažnosť po formálnej stránke, neobsahovalo žiadne nové relevantné skutočnosti oproti pôvodnej sťažnosti sťažovateľa, ale predovšetkým v ňom neboli uvedené skutočnosti týkajúce sa právoplatného skončenia konania na okresnom súde vo veci uplatneného nároku sťažovateľa, teda právny zástupca neodstránil nepresnosti v samotnej sťažnosti, čo v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu sťažnosti.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde ústavný súd nepovažoval za odôvodnené a účelné priznať sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia advokátom ustanoveným v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na to rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V závere však dodáva, že sťažovateľovi v prípade ďalších zbytočných prietáhov v predmetnom konaní nič nebráni, aby aj v budúcnosti využil inštitút sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010